

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., доцент Жердецька Л.В.
“ ___ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньою програмою «Банківська справа»

на тему:

«ОЦІНКА КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В БАНКАХ УКРАЇНИ»

Виконавець

студент факультету фінансів та
банківської справи,

Чорний Ігор Михайлович _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Кретов Д.Ю.

_____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2020

АНОТАЦІЯ

Чорний І. М. «Оцінка кредитного ризику в банках України».
Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «072-Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою «Банківська справа». Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. У роботі розглядаються теоретичні та методичні засади кредитного ризику банків, проаналізовано кредитну діяльність банків України, розглянуто, які зміни відбулися в регламентації оцінки кредитного ризику з боку Національного банку України, оцінено кредитні ризики на підставі аналізу частки непрацюючих кредитів, проаналізовано співвідношення частки резервів сформованих під кредитні операції та процентної маржі. У результаті аналізу розроблено рекомендації щодо удосконалення оцінки кредитного ризику банків.

Ключові слова банк, кредитний ризик, непрацюючі кредити, резерви, процентна маржа.

ANNOTATION

Cherniy I.M. " Credit risk assessment in Ukrainian banks ".
Qualifying work for a bachelor's degree in "072-Finance, Banking and Insurance" under the educational program "Banking". Odessa National Economic University. - Odessa, 2020.

The work consists of three chapters. The theoretical and methodological principles of credit risk of banks are considered, the lending activities Ukrainian banks is analysed, the changes of regulation of credit risk assessment by National Bank of Ukraine are considered, share of non-performing loans, reserves and interest margins. As a result of the analysis, recommendations were developed to improve the credit risk assessment of banks.

Key words bank, credit risk, non-performing loans, reserves, interest margin.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКУ	6
1.1. Сутність кредитного ризику та методичні засади його оцінки	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення оцінки кредитного ризикy банку.....	12
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2 ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	
2.1. Аналіз розвитку кредитної діяльності банків України.....	22
2.2. Трансформація підходів щодо оцінки індивідуального та портфельного кредитного ризику	30
2.3. Оцінка кредитного ризику на основі аналізу непрацюючих кредитів банків України.....	39
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ЩОДО ОЦІНКИ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ БАНКІВ.....	52
3.1. Визначення напрямів впливу факторів кредитного ризику на показники діяльності банків: світовий досвід.....	52
3.2. Рекомендації щодо удосконалення методичних підходів щодо оцінки кредитних ризиків банків.....	59
Висновки до розділу 3.....	66
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Кредитний ризик традиційно займає перше місце серед банківських ризиків і призводить до значних збитків у діяльності й окремих комерційних банків, і банківської системи загалом. Наслідком прийняття надмірного кредитного ризику є зниження якості кредитного портфеля, що може спричинити втрату капіталу та ліквідності банку. Погіршення стану окремого банку та всієї банківської системи, тягне за собою численні фінансові втрати вкладників, інших його кредиторів та зростання напруги в суспільстві загалом. Для уникнення банкрутства і досягнення стійкого становища на ринку, банкам необхідно застосовувати ефективні методи та інструменти управління кредитними ризиками.

Питанню управління кредитним ризиком банку присвячено праці таких вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, як: В. Бобиль, О. Васюренко, Ж. Довгань, В. Вітлінський, Х. Грюнінг, О. Дзюблюк, Л. Жердецька, О. Кириченко, В. Коваленко, Л. Кузнецова, О. Лаврушин, К. Мельник, А. Мороз, Л. Примостка, В. Севрук та ін. Доцільним напрямком досліджень є виявлення адекватності існуючих методів оцінки кредитного ризику сьогоdnішнім реаліям, а також виявлення тих чинників кредитного ризику, які мають найвагомійший вплив на теперішній стан кредитної діяльності банків.

Мета роботи дослідити підходи щодо оцінки кредитних ризиків банків та проаналізувати наслідки впливу кредитного ризику на діяльність банківських установ в Україні.

Досягнення мети потребує постановки та досягнення наступних **завдань**:

- обґрунтування теоретичних засад сутності кредитного ризику та методичних підходів щодо його оцінки;

- розглянути нормативно-правове забезпечення оцінки кредитного ризику банків;
- проаналізувати розвиток кредитної діяльності банків протягом 2010-2020 рр.;
- розглянути трансформацію підходів щодо оцінки індивідуального та портфельного кредитного ризику регламентованими Національним банком України;
- оцінити кредитний ризик портфелів банків України на підставі аналізу непрацюючих кредитів та співвідношення частки резервів та процентної маржі;
- визначити напрями впливу факторів кредитного ризику на показники діяльності банків на підставі аналізу світового досвіду;
- розробити рекомендації щодо удосконалення методичних підходів щодо оцінки кредитних ризиків банків.

Об'єктом дослідження є процес оцінки кредитного ризику банків. **Предметом дослідження** виступають теоретико-методичні підходи що оцінки кредитного ризику.

Методологія дослідження. У роботі були використані загальнонаукові та специфічні методи, а саме абстракції, узагальнення, групування, статистичного порівняння, формалізації та графічний метод.

Інформаційною базою дослідження виступили праці вітчизняних та іноземних вчених, статистичні дані центральних банків, в тому числі Національного банку України, а також дані окремих банківських установ.

Публікації. Чорний І. Методичні підходи до класифікації кредитних операцій для оцінки кредитного ризику банків// Трансформації банківського бізнесу в умовах діджиталізації: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса 11-12 квітня 2020 р.): Одеса: ОНЕУ, 2020.

ВИСНОВКИ

У випускній роботі було узагальнено теоретичні та методичні засади оцінки кредитного ризику. У ході аналізу кредитної діяльності банків України було сформульовано наступні висновки:

1. Кредитний ризик – це потенційна ймовірність виникнення втрат банку внаслідок невідповідного виконання позичальником фінансових зобов'язань перед банком. Сферою виникнення кредитного ризику є процес руху позикової вартості, а причинами виникнення – різні ризикоутворюючі фактори. До макроекономічних факторів кредитного ризику банку відносяться: економічна криза, падіння виробництва за галузями; нерівномірний розвиток окремих регіонів; інфляція; бюджетна та фінансова криза; неплатежі; відсутність необхідної законодавчої бази та механізмів реалізації законодавчих актів; політична нестабільність; нерозвиненість системи страхування ризиків; нерозвиненість інформованості ринку; зниження платоспроможного попиту на банківські ресурси; інші фактори. До факторів, що пов'язані з позичальниками банку відносяться: відсутність повноважень на отримання кредиту (укладення кредитного договору); неплатоспроможність; використання застарілих технологій, зношеність основних фондів, та, як наслідок, - випуск неконкурентоспроможних товарів; відсутність права власності на закладене майно; зміна кон'юнктури ринку; несприятливі соціальні обставини на підприємстві (бастування, плинність кадрів); ризики спотворення інформації; низька кваліфікація менеджерів; зловживання, нецільове використання коштів банку; низька якість планів; невиконання зобов'язань дебіторами; інші фактори. До факторів, що пов'язані з банком, відносять: відсутність технології кредитування; занижені вимоги до оцінки кредитоспроможності позичальників; помилки в оцінці застави; використання помилкових юридичних порад, неправильно складена документація за позичкою; недостатня диверсифікація; низька якість інформації; інші фактори.

2. Узагальнення різних поглядів на процес оцінки кредитного ризику дозволило виокремити нормативні рівні регламентації оцінки: міжнародний, національний і внутрішньобанківський. Проаналізовано можливість запровадження рекомендацій Базеля II щодо оцінки кредитного ризику до вітчизняної банківської практики. Зазначено, що в умовах девальвації національної валюти запровадження Положення № 351 є несвоєчасним, оскільки його використання призводить до збільшення витрат банків на резервування, що потребує додаткової капіталізації, яку реалізувати досить складно. З одного боку, це сприятиме підвищенню фінансової стійкості банків, а з іншого, загальмує процес відновлення кредитування.

3. Проведена оцінка сучасного стану нормативно-правового забезпечення оцінки кредитного ризику банку дозволило запропонувати напрями удосконалення нормативної регламентації оцінки кредитного ризику, а саме гармонізувати законодавство, що регламентує банківську діяльність та кредитний процес, з іншими актами суміжних галузей права; впроваджувати міжнародні стандарти у вітчизняне законодавство з урахуванням національних традицій ведення банківської справи; розробити окремий закон «Про банківський кредит», що регламентуватиме порядок видачі кредиту, механізм оцінки кредитоспроможності, моніторинг та супровід кредиту, контроль за цільовим використанням кредитних коштів, форми та способи управління кредитним ризиком.

4. Проаналізовано зміни у методологічних засадах оцінки кредитного ризику з боку Національного банку, викладені у відповідних постановках №279, №23 та №351. Встановлено, що за вимогами діючої постанови №351 резерви стають елементом фінансової звітності, основне значення набуває кредитний ризик, який стає напрямом пруденційної політики. З прийняттям постанови №351 Національний банк відокремив ці поняття. Банк, формуючи резерви за МСФЗ, паралельно оцінює кредитний ризик за правилами НБУ. Якщо виникає різниця між обсягом кредитного

ризиків і резервами за МСФЗ, тобто з'являється непокритий кредитний ризик, він зменшує капітал першого рівня.

5. Проведений аналіз кредитної діяльності дозволив визначити наступні її ознаки: переважне кредитування корпоративного сектору, збільшення короткострокових вкладень в національній валюті, низька питома вага кредитування інвестиційної діяльності. Аналіз портфелів банків різних груп: державних, іноземних банківських груп та приватних банків, дозволив дійти висновків, що більша частка непрацюючих кредитів, а отже і вищий кредитний ризик закумуляовано в державних банках – станом на 01.03.2017 р. – 70,24%; а станом на 01.03.2020 р. – 63,75%. Більш ефективно завдання покращення якості кредитних портфелів та зниження рівня ризику вирішують банки іноземних банківських груп.

6. У роботі визначено три групи банків діапазон співвідношення резервів до кредитного портфелю складає $100,00\% > P/KP > 20,00\%$. В першу групу увійшли банки, за якими значення питомої ваги резервів склало більше 50,00%. Це чотири банки, в тому числі АТ КБ «Приватбанк» та АТ «Укресімбанк», загальна частка яких у кредитному портфелі всієї банківської системи становить 23,6%. До другої групи з діапазоном значень показника питомої ваги резервів $50,00\% > P/KP > 30,00\%$ та часткою ринку 13,77%, увійшло вісім банків, серед яких основним банком, що впливає на рівень кредитного ризику є АТ «Ощадбанк». Як свідчать дані всі зазначені установи є державними банками, в яких закумуляовано майже 33% всіх кредитних вкладень банківської системи України. До групи з діапазоном співвідношення резервів до кредитного портфелю $20,00\% > P/KP > 9,50\%$ увійшло 20 банків, загальна частка яких на кредитному ринку становить 22,7%. В цій групі лідерами за часткою ринку є п'ять банків: АБ «Укргазбанк», АТ «ОТП БАНК», АТ «ПУМБ», АБ «Південний», АТ «Універсал Банк». Серед цих банків найбільш кращі результати в АБ «Південний» - частка резервів складає 9,74%. В останню групу банків входять установи, які підтримують показник співвідношення резервів до

кредитного портфелю до 9,50%. Як свідчать дані аналізу доходності активних операцій, у банків обмежені можливості компенсувати високі кредитні ризики за рахунок впливу на процентні доходи.

7. У ході аналізу показників кредитного ризику в банківських системах інших країн встановлено, що більш високі значення показників кредитного ризику притаманні країнам з низьким рівнем доходів або доходами нижче середніх. Закономірність у зміні значень показників кредитного ризику за країнами відповідно до конкретних періодів часу не виявлено. Стабілізація фінансового стану після світової кризи 2007-2008 років та зростання рівня доходів в деяких країнах дозволило їм збільшити обсяги кредитування приватного сектору. Однак для України, зв'язок доведено – він зворотній, що свідчить, що при зростанні частки непрацюючих кредитів в кредитних портфелях банків, обсяги приватного кредитування будуть скорочуватись. Зв'язок між часткою непрацюючих кредитів у загальній сумі кредитного портфелю та процентним спредом відсутній через залежність процентних ставок від безлічі інших факторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України : від 16.01.2003 року : № 436-IV. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Цивільний кодекс України : від 16.01.2003 року : № 435-IV. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Про банки і банківську діяльність : закон України від 07.12.2000 року : № 2121-III (зі змінами). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
4. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями, затверджене постановою Правління Національного банку України від 06.07.2000 р. № 279 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0474-00>.
5. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, затверджене постановою Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.
6. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене постановою Правління Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>
7. Базель» 1 і «Базель 2» у контексті виміру та оцінки кредитних ризиків / Україна фінансова : Інформаційноаналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. URL : http://www.ufin.com.ua/analit_mat/gkr/046.htm
8. Болгар Т. Розвиток вертикалі колекшену банківських установ на основі аналізу проблем системи стягнення кредитів / Т.Болгар // Вісник НБУ. – 2014. – № 4 (218). – С. 52–57.

9. Борщева А.Н. Новые подходы к определению понятий «кредитный риск» и «управление кредитным риском» коммерческого банка / А.Н. Борщева // Вопросы экономики и права. – 2010. – № 12. – С. 94-96., с. 94.
10. Бугель Ю.В. Управління кредитним портфелем комерційному банку в ринкових умовах господарювання : автореф. дис. на здобуття канд. екон. наук : спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / Ю.В. Бугель. – Т., 2009. – 20 с.
11. Васюренко О. В. Сучасні концепції управління кредитним ризиком як основні складові процесу управління кредитним ризиком банку / О. В. Васюренко, В. Ю. Подчесова // Актуальні проблеми економіки. — 2011. — № 1(115). — С. 170–177.
12. Верхуша Н. П. Сутність кредитного ризику банку та його фактори / Н. П. Верхуша // Вісн. Укр. акад. банківської справи. — 2011. — № 2 (31). — С. 67–73.
13. Виговська Н.Г., Виговський В.Г. Удосконалення нормативної регламентації оцінки кредитоспроможності позичальника// ВІСНИК ЖДТУ. 2017. № 2 (80), с. 150-156.
14. Дехтяр Н. Особливості врахування додаткових (суб'єктивних) факторів при проведенні оцінки кредитоспроможності позичальника-юридичної особи/ Н. Дехтяр, О. Дейнека, І. Боярко // Вісник Національного банку України, квітень 2015. – С. 71–75.
15. Дзюблюк О.В., Прийдун Л.М. Кредитний ризик і ефективність діяльності банків: монографія/ О.В. Дзюблюк, Л.М. Прийдун. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2015, 295 с.
16. Дудинець Л. А. Аналіз стану і динаміки проблемних активів банківської системи України / Л. А. Дудинець, М. М. Глущенко // Регіональна економіка. – 2013. – № 4. – С. 130–140.
17. Жариков В. В. Управление кредитными рисками : учеб. пособие / В. В. Жариков, М. В. Жарикова, А. И. Евсейчев. — Тамбов : Изд-во Тамбов. гос. техн. ун-та, 2009. — 244 с.

18. Жердецька Л.В. Оцінка кількісного впливу кредитного ризику на достатність власного капіталу банку// Економічний форум. -2014.-№3, С. 247-254.
19. Кабушкин С.Н. Управление банковским кредитным риском : учеб. пособие / С.Н. Кабушкин. – 4-е изд., стер. – Минск: Новое знание, 2007. – 336 с. – (Экономическое образование).
20. Коваленко В.В. Обґрунтування підходів і показників оцінки кредитного ризику / В.В. Коваленко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць. – Суми: Мрія – 1 ЛТД; УАБС, 2000. – С. 65-72.
21. Кредитний ризик комерційного банку : навч. посіб. / [В.В. Вітлінський, О.В. Пернарівський, Я.С. Наконечний, Г.І. Великоіваненко] ; За ред. В.В. Вітлінського. - К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. – 251 с.
22. Кредитный риск, и способы его уменьшения [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.micfin.ru/publications/ecofin/credit-risk-and-ways-of-its-reduction.html>.
23. Ковалев А. П. Кредитный риск-менеджмент: Монография – К.: Сузір'я, 2007. – 406 с.
24. Колісник М. Проблеми та перспективи функціонування бюро кредитних історій України / М. Колісник, О. Кобилецька // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – № 19.2. – С. 208 – 219., с. 38
25. Костюк В.А., Тінюков С.В. Управління кредитним ризиком банку// ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. - Випуск # 7 / 2016 .
http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/127.pdf.
26. Костюченко Н.С. Анализ кредитных рисков / Н.С. Костюченко. – СПб.: ИТД «Скифия», 2010. – 440 с., с. 59.
27. Криклій О. А. Управління кредитним ризиком банку : монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак. — Суми : УАБСНБУ, 2008. — 86 с.
28. Крухмаль О. В. Регулювання проблемних кредитів у банках України: теоретичні та методичні аспекти [Електронний ресурс] / О. В. Крухмаль //

- Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – 2013. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/cgi.../cgiirbis_64.exe.
29. Кузнєцова Л.В. Кредитний менеджмент в банку. — Одеса: Видавництво „Атлант”, 2008
30. Zvieriakov, M. & Zavadska, D. (2018). Model of intensive innovative development: world experience of implementation and trends of formation in Ukraine. *Economy and Management. Naukovyi Visnyk NHU*, No. 5, pp. 155-166.
31. Зверяков М., Коваленко В., Сергєєва О. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 520 с.
32. Мельник О. Г. Проблеми діагностики кредитоспроможності підприємств / О. Г. Мельник // Науковий вісник НЛТУ, серія «Економіка, планування та управління в галузях». – 2012. – Вип. 22.3. – С. 143–149., с. 5
33. Мирошниченко О.С. Банковские риски / О.С. Мирошниченко. – Тюмень: Изд-во ТюмГУ, 2006. – 184 с, с. 35.
34. Нідзельська І. А. Кредитні ризики та їх наслідки для банківської системи України в умовах поглиблення фінансової кризи / І. А. Нідзельська // Фінанси України. – 2009. – № 8. – С. 102-108.
35. Ніколаєнко Ю. В. Економічна сутність кредитного ризику в банківській сфері: особливості і проблеми// Економіка та держава № 12/2015, С. 42-45. Показник процентного спреда. Статистичні дані Світового банку. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/FR.INR.LNDP?view=chart>.
36. Пернарівський О. В. Моделювання ризику в кредитній політиці комерційного банку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. : спец. 08.03.02 «Економіко-математичне моделювання» / О.В.Пернарівський. – Київ, 2007. – 19 с.
37. Подчєсова В.Ю., Замашка Я.М. Регламентация процесу управління кредитним ризиком// «Молодий вчений» • № 2 (17) • лютий, 2015 р.
38. Покідін Д. Економетрична модель Національного банку України для оцінки кредитного ризику банку та альтернативний метод опорних векторів// Д. Покідін. – Вісник Національного банку України, грудень 2015. – С. 53–75.
39. Примостка Л. О. Кредитний ризик банку: проблеми оцінювання та управління / Л. О. Примостка // Фінанси України. — 2004. — № 8. — С. 118–

125.

40. Пустовалова Т. А. Управление кредитным риском кредитного портфеля коммерческого банка / Пустовалова Т. А., Кутуев Р. Р. // Вестник 220 Санкт-Петербургского университета. Сер. 8, Менеджмент. – 2008. – №1. – С. 135-155.
41. Сало І. В. Науково-методичні підходи до ідентифікації та оцінки кредитного ризику банку / І. В. Сало, Н. П. Верхуша // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – Харків, 2011. – Вип. 1 (10), частина 2. – С. 11-18. Особистий внесок здобувача: обґрунтовано сутність і технологію оцінки кредитного ризику банку
42. Смовженко Т.С., Денис О.В. Оцінка фінансових втрат банків України від кредитних операцій// СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ - 2016 Випуск 2 (118), С. 82-88.
43. Слобода Л. Я. Исследование факторов кредитных рисков банков / Л. Я. Слобода // Регіональна економіка. – 2006. – № 1. – С. 125-135.
44. Слобода Л.Я. Регулювання в системі управління кредитними ризиками банку / Л. Я. Слобода // Вісник Української академії банківської справи. – 2004. – № 2. – С. 76-81.
45. Терещенко О. О. Нові підходи до оцінки кредитоспроможності позичальників-юридичних осіб / О. О. Терещенко // Вісник Національного банку України, січень 2012. – С. 26–30., 12.
46. Терещенко О. О. Оцінка кредитних ризиків: відповідність новацій НБУ міжнародній практиці/ О. О. Терещенко // Вісник Національного банку України, вересень 2012. – С. 4–8., с. 5.
47. Тодосейчук Г. С. Кредитний ризик та фактори, що на нього впливають / Г. С. Тодосейчук, М. Ю. Шелест //Фінанси України. – 2005. – № 5. – С. 23-30.
48. Управління ризиками банків : монографія у 2 т. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / [А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – 283 с.
49. Фінансовий словник. URL : <http://bibliograph.com.ua/finansovyi-slovar->

[5/252.htm](#).

50. Фурсова В. Удосконалення методики оцінювання рівня проблемних активів комерційного банку / В. Фурсова // Банківська справа. – 2013. – № 5. – С.38 – 57.
51. Частка непрацюючих кредитів у кредитному портфелі. Статистичні дані Світового банку. URL:
<https://data.worldbank.org/indicator/FB.AST.NPER.ZS?view=chart>.
52. Частка кредитів приватному сектору у ВВП. Статистичні дані Світового банку. URL:
<https://data.worldbank.org/indicator/FS.AST.PRVT.GD.ZS?view=chart>.
53. Швець О.В. Статистична оцінка якості контролю кредитного ризику банків України// Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського.- Випуск 11. 2016, с. 828-832.
54. Швець О.В. Сутність кредитного ризику і підходи щодо його визначення та оцінювання// Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 407 Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір, Вип. 1 (99)., С. 407-414.
55. Шульга Н., Гордієнко Т. Вектори розвитку кредитного ризик менеджменту банку// ВІСНИК КНТЕУ. 2015. № 1, С. 88-103.
56. Шумкова К. Г. Еволюція підходів к оцелке кредитного риска / К. Г. Шумкова // Финансы и кредит. — 2012. — № 6 (486). — С. 35–39.
57. Энциклопедия финансового риск-менеджмент / Под ред. Лобанова А.А., Чугунова А. В. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 878 с.
58. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework - Comprehensive Version [Electronic resource]. – Access: <http://www.bis.org/publ/bcbs54.htm>.
59. Carey M. Credit risk in private debt portfolios. Journal of Finance [Electronic resource] / M. Carey // CreditMetrics Monitor, – February 2000. – Access: <http://www.bis.org/publ/bcbs75.htm>.
60. Principles for the Management of Credit Risk [Electronic resource]. – Access: <http://www.bis.org/publ/bcbs54.htm>.

61. Saunders A. Credit Risk Measurement: New Approaches to Value at Risk and Other Paradigms / A.Saunders, L. Allen– 2nd Edition. – New York : John Wiley & Sons, Inc., 2002. – 320 p.
62. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс] – Доступний з: www.bank.gov.ua.